

כדור הארץ

כמו גולדה

ויאסר עראפאת

היה זה כאילו גולדה מאיר קיבלה את פניו של יאסר עראפאת, הכריזה, בעומד דה לצידו במסיבת עיתונאים, כי היא מכירה בעם הפלסטינאי, והודיעה כי נתנה הוראות לשליח ישראל באו"ם להציג ביע בעד קבלת המדינה הפלסטינאית לאו"ם.

סוף להתנגדות. המשל, לגמול זה: הנשיא ניקסון, שנודע כל ימיו כאנטי קומוניסטי מושבע, ומתנגד חריף במיוחד ל"התפשטות נוספת של סין".

ניקסון היה אחד הלוחמים הפעילים ביותר למניעת קבלתה של סין לאו"ם. לפתע, תוך פחות משבועיים מאז ההכרזה הרשמית בדבר ביקורו הקרוב בפקין — הודיעה ארצות-הברית כי הסירה את התנגדותה, הנמשכת זה ימי דור, לקבלת סין העממית לאו"ם.

היה זה אכן קצב אמריקאי של עשיית דברים. קשה היה לצפות למוצאו אצל ממשלת ישראל הנוכחית.

יפן

התנצלות

והתפטרות

החקירה הקצרה והיסודית שנערכה, גילתה כי האשמה, בתאונת המטוס היפני, צבאי ומטוס הנוסעים האזרחי, בו ניספו 168 נוסעי המטוס האזרחי — היתה בטייס המטוס הצבאי, סמל יושימי איישיקאוה.

חרטה מרה. בגלל אשמתו של סמל קטן אחד, אירעו בעקבות התאונה הדברים הבאים:

● מפקד חיל האוויר היפני הופיע בפני נציגי המשפחות של נספי התאונה, כדי להתנצל אישית. אחר — התפטר מתפקידו.

● שר ההגנה — התפטר מתפקידו.

● ראש הממשלה, איסאקו סאטו, השתמט מיע התנצלות לאומה כולה, הביע, "חרטה מרה על אובדן חיים כה רבים", ו"התנצל, מעומק הלב".

בישראל, דבר כזה לא היה יכול לקרות כמוכר. דבר כזה — הכוונה לא לתאונה מסוג זה, בלוד, רק גם גרם לכך שעד היום לא אירעה תאונה כזו. הכוונה להסקת המסקנות מתאונה כזו, שמשמעותה, או שחיל פרס, יתפטר בגלל טעותו של סמל בחיל האוויר — עצם הרעיון הוא פנטסטי.

יוגוסלביה

עצמאות

מפתיעה

בניגוד לתהליך הפוסה בעולם, של ריכוז יותר ויותר כוח בידי הממשל המרכזי, מהווה מוסד הנשיאות הקיבוצי החדש ביוגוסלביה נסיון מעניין ביותר בביזור הכוח של השלטון המרכזי, והעברתו לדרגים שמוכנים יותר.

רמז בירוקרטי. יוגוסלביה מורכבת משש רפובליקות, שחוככי-היסוד ביניהן לא נמחקו בשלמות מעולם. בחוקה החדשה, זכו הרפובליקות לעצמאות יתירה כולל סמכות להטיל מיסים ולבנות תקציבים עצמאיים, פונקציות שעד עתה היו בידי ממשלתו של טיטו. אם תתפתחה עתה תופעות שליליות של השתלטות המדינה על הופש האזרח, או התפשטות סרטנית של הבירוקראטיה — לא תוכלנה עוד המדינות להאשים את

כך שיקרה ממשלת ישראל

לאזרחיה - כפי שמחגלה עכשיו

כשם ש"מיסמכי הפנטאגון" חשפו את שרשרת המחדלים והמישגים שגרמו לשואת ויאט-נאם, כך מגלים "מיסמכי בן-גוריון", שפורסמו בהמשכים ב"מעריב", את המחדלים והמישגים הטראגיים של ממשלת ישראל, שמנעו את השלום וגרמו לשתי מלחמות.

אולם בעוד ש"מיסמכי הפנטאגון" גרמו לסערה עצומה בארצות-הברית, ולשינוי המדיניות בלחץ דעת-הקהל — לא עוררו "מיסמכי בן-גוריון" שום תגובה בישראל. מעטים קראו אותם, וגם אלה לא התרגשו.

אולם הדבר צריך להסעיר כל אדם בישראל. כי אין המדובר בהיסטוריה, אלא במעשים החוזרים על עצמם בעצם הימים האלה. פגישותיו של שליח הנשיא אייזנהואר, סגן שר-ההגנה, רוברט אנדרסון, עם נציגי מצריים וישראל, דומות כימעט עד לפרטי-הפרטים לפגישותיו של שליח הנשיא ניקסון, עוזר שר-החוץ ג'וזף סיקסו, עם יורשיהם של מנהיגים אלה בשתי המדינות.

בשבוע שעבר ניתח אורי אבנרי את משמעות הפגישות שות הראשונות. להלן הוא מנתח את הפגישות הבאות.

מיסמכי

בן-גוריון

למחרת שתי הפגישות הראשונות. ב-24 בינואר 1956, נפגש "השליח" שוב עם בן-גוריון, שרת ועוזריהם. בשיחה זו זרק משה שרת פצצה. הוא גילה בסוד למדינאי האמריקאי קאי כי שתיחותו כלל אינה ראשונה מסוגה — אלא שכבר היתה קודם לכן שורה של פגישות גם עם נמאד עבד-אל-אזיז.

הקורא של 1971 אולי לא יהיה נדהם למיקרא הדברים. אולם יש לזכור, כי המדובר על שיחה שהתקיימה ב-1956, כאשר מערכת אדירה של שטיפת-מוח שיכנעה כל ישראלי, ש"אף ערבי אחד אינו מוכן לדבר עם ישראל", ש"כל הערבים זוממים להשמדנו".

אורי אבנרי

וכן, והנה, בסודיות, מגלה משה שרת, שלמעשה היתה כל אותה עת מערכת רצופה של מגעים בין ראשי מצריים וישראל — מגעים בהם דובר על הסדר ושלוש בין השאר הזכיר שרת את המגעים הבאים:

● באפריל 1953 (תשעה חודשים אחרי המהפכה המצרית) הוחלפו איגרות, בניגוד לנורת שונים, עבד-אל-אזיז עצמו חתם על האיגרת. "פקיד ידוע" מסר אותה לישראל.

● באפריל 1954, ביקר חבר-פרלמנט יהודי מבריטניה שלוש פעמים בקאהיר, כשהוא נוסע הלוך וחזור בין מצריים וישראל.

● באותו זמן היה מגע שני בפאריס. כששליח מיוחד של עבד-אל-אזיז נפגש עם "אנשים משלנו", והיו שוב חילופי-איגרות.

פרשה זו מנלה את השקטנות המונומנטלית של ממשלת ישראל כפי הציבור הישראלי.

בוודאי היה אסור לממשלה לגלות לציבור מגעים סודיים, שהתנהלו בתנאי מפורש שלא ייודעו. סודיות זו היתה מוצדקת, דרושה ואף חיונית. אולם הממשלה לא הסתפקה בשמירת הסודיות. היא הרחיקה לכת:

בלגרד. עם העצמאות, קיבלו הן גם את האחריות.

ארה"ב

מלחמת גרילה

חדשה

במהירות של עשרות אלפי קילומטר לשעה, דהרה חללית אפולו 15 בתלל האפל לעבר כדור הארץ הרחוק, הולך וגדל בהדרגה. מאחוריה היה הירח ה"מתרחק", הולך וקטן — בתוכה — שלוש ש"ת האסטרונאוטים, שהשלימו את הגדול במיבצעי חקר החלל של האדם עד היום, בשורת פעולות שנראו כלקוחות ישר מ"סילטי המדע הדמיוני, שהגיעו לשיאן הפיקאנטי ביציאתו מתוך החללית של אלפרד וורדן ושהייתו בחלל האינסופי, מגון בהליפת-החלל שלו בלבד.

מאבק אקולוגי. לפניהם, היה כדור הארץ, שמרחק זה נראה כפנינה ירוקה ובוהקת בים השחור, בסיס לחיים בים המוות.

אלא שעל פני הכדור עצמו, היו רבים שחששו שבסיס החיים שלהם הולך ונשטט. השבוע, בוושינגטון, הם הכינו תוכנית פעולה למאבק אקולוגי מיוחד ב"מינו: מלחמת גרילה במזרחי הסביבה — לאחר שהמאמצים עד כה להקטין את ממדי הזיהום, לפחות ביבשת צפון אמריקה, עלו בתוהו.

אחד הסעיפים בתוכנית: הפעלת שיתוף מכתבי השרשרת הידועים — ושיתוף גורם למענם של מנהלי חברות תעשייתיות מזהמות-סביבה. החישוב הראה כי מנהל חברה כזו עלול לקבל עד 40 אלף מכתבי-שרשרת כאלה — שיגרמו לפסק רציני אף במשרד היעיל ביותר.

דג מת במעטפה. סעיפים נוספים, מבין 450 הרעיונות שנתקבלו:

● השלכת אשפה לבריכות השחייה של חברי קונגרס שאינם תומכים במלחמה בזיהום, ויציקת ביטון על הדשא בגינותיהם.

● חטיפת מנהלי חברות מזהמות, ו"שיהרוס רק תמורת הסכמה לזיתור ב"תחום ההתמנעות מזיהום.

● שיגור דגים מתים בדואר לבעלי המניות של חברות הנפט מזהמות הים.

האיש שקנה

גשר בטעות

היה זה לפני שלוש שנים, כאשר איש התיירות האמריקאי רוברט מק'קאלוך קנה בבירת לונדון את גשר לונדון המפורסם, במחיר שבעה מיליון דולר, פי רק אותו, העבירו למדבר אריזונה, והרקימו שם מחדש, כאתר משיכה לאתר תיירות חדש שיושלם שם בקרוב, ואשר מק'קאלוך ושותפו מקווים שימשוך חמישה מיליון תיירים לשנה. אפילו תעלת מים נחפרה מתחת לגשר במדבר, כדי שיגשר על משהו.

פיספוס. עתה, במסיבת עיתונאים לקראת סיום הבנייה, גילה מק'קאלוך את הסוד הגדול. הוא קנה את הגשר הלא נכון: הוא רצה לקנות את גשר המגדל הציורי, פיספוס בעת ההזמנה.

וילונות סגורים

נגד מרגלים

מרכז ההסברה של ממשלת ארצות-הברית הוציא הוראה לכל העובדים במפקדת המרכז בוושינגטון להקפיד על וילונות סגורים — מחשש ריגול: "ההפתחות המודרנית בצילומים-מרחוק" אמרה ההוראה, "מאפשרת כיום למרגל-היתבא מאחורי וילון בדירה בצד השני של הרחוב, ולצלם מבעד לחלון מיסמכים המונחים גלויים על השולחן, בבניין ה"מפקדה. לאחר הפיתוח וההגדלה, ניתן לקרוא את הכתוב במיסמכים אלה, גם אם בעת הצילום עצמו מסוגל הצלם ל"הבחין בקושי במיסמכים עצמם. (המשך בעמוד 12)